

Sygn. akt I C 384/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bielsku – Białej I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Ilona Kolarz

Protokolant: st. sekr. sądowy Violetta Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Bielsku-Białej

na rozprawie

sprawy z powództwa: **A. W. (1)**

przeciwko: **(...) Spółce Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. (1) kwotę 100 000,00 zł (sto tysięcy złotych 00/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 18 października 2015 r. do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powoda A. W. (1) kwotę 8 617,00 zł (osiem tysięcy sześćset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3 617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Ilona Kolarz:

Sygn. akt I C 384/15

UZASADNIENIE

Powód A. W. (2) wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od (...) Spółki Akcyjnej V. (...) Grup z siedzibą w W. kwoty 100 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie podniósł, że wyrokiem Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 września 2011r. (sygn. akt IX K 1269/10), następnie zmienionym wyrokiem Sądu Okręgowego w Bielsku-Białej z dnia 10 kwietnia 2012r. (sygn. akt VII K 132/12) jako wykonujący zawód lekarza anestezjologa został skazany za narażenie na niebezpieczeństwo utraty życia, a następnie nieumyślne spowodowanie śmierci M. P., co miało miejsce podczas przeprowadzania planowanego zabiegu obu płatów tarczycy pokrzywdzonej. W pkt. 6 wyroku Sąd zobowiązał go na podstawie art. 72 § 2 kk do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycieli posiłkowych J. P. i P. P. kwot po 50 000,00 zł na rzecz każdego z nich w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku. Podniósł, że w dniu 6 września 2012r. uiścił tę kwotę na rzecz J. P. i P. P..

W chwili zdarzenia, którego następstwem była śmierć M. P., powód wykonywał zabieg medyczny jako lekarz anestezjolog w Centrum Medycznym (...) w B.. Powód od dnia 16 stycznia 2008r. do dnia 15 stycznia 2009r. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej, na podstawie umowy zawartej w dniu 15 stycznia 2008r. z

Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną, potwierdzonej polisą seria (...) numer (...). Do wypadku doszło w dniu 18 lutego 2008r., a więc w okresie, w którym powód był objęty ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej.

Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna zmieniło następnie nazwę na (...) Spółka Akcyjna V. (...).

Powód wskazał, że zobowiązanie do naprawienia szkody, orzeczone wobec niego w sprawie IX K 269/10 miało charakter kompensacyjny i miało na celu przynajmniej częściowe naprawienie szkody na rzecz bliskich pokrzywdzonej. Powód spełnił świadczenie, uiszczając na rzecz poszkodowanych kwotę 100 000,00 zł w dniu 6 września 2012r. i w związku z tym przysługuje mu do pozwanego roszczenie o zwrot spełnionego świadczenia.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany podniósł, że powód nie zgłosił swojego roszczenia, ani nie wezwał pozwanego do zapłaty. Jednocześnie wskazał, że nie uznaje swojej odpowiedzialności z tytułu przedmiotowego roszczenia. Pozwany wskazał, że w niniejszej sprawie jego odpowiedzialność została wyłączona, a roszczenie podnoszone w pozwie nie mieści się w zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej pomiędzy powodem, a pozwanym. W ocenie pozwanego brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych i faktycznych, aby powód, który jako osoba ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej, sprawca szkody osobiście naprawił szkodę względem poszkodowanego, miał prawo do wystąpienia przeciwko pozwanemu – ubezpieczycielowi z roszczeniem regresowym na podstawie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Podniósł, że konstrukcja prawna umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej i obowiązujący stan prawny w zakresie takiego ubezpieczenia pozwala na stwierdzenie, że odpowiedzialność gwarancyjna zakładu ubezpieczeń odnosi się jedynie do cywilnej odpowiedzialności sprawcy szkody, a nie do ewentualnej odpowiedzialności karnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 26 września 2011r. wydanym w sprawie o sygn. akt IX K 1269/10 Sąd Rejonowy w B. Wydział IX Karny uznał A. W. (2) za winnego tego, że w dniu 18 lutego 2008r. w B., jako lekarz anestezjolog mający szczególny obowiązek opieki nad pacjentką M. P., podczas przeprowadzania planowanego zabiegu wycięcia obu płatów tarczycy z powodu przebiegu choroby G. – B., prowadzonego w Centrum Medycznym (...) z B., kontynuował znieczulenie pokrzywdzonej po dwóch nieudanych próbach wprowadzenia rurki intubacyjnej do tchawicy, wbrew bezwzględnemu obowiązkowi przerwania zabiegu, poprzez zastosowanie nieprzeznaczonej od utrzymania drożności dróg oddechowych i kategorycznie przeciwwskazanej w operacjach wola rurki krtaniowej, czym naraził ją na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, a następnie zdecydował się, wbrew zasadom wiedzy i sztuki medycznej, na operację chirurgiczną, podczas której doszło do typowej dla tego typu zabiegów wiotkości tchawicy spowodowanej małą chrząstką w przebiegu ucisku wola, czym nieumyślnie spowodował śmierć M. P. wskutek następnej ostrej niewydolności oddechowej, niedotlenienia ośrodkowego układu nerwowego i ostatecznie zatrzymania krążenia, tj. przestępstwa z art. 160 § 2 kk i art. 155 kk w zbiegu z art. 11 § 2 kk, przyjmując równocześnie, że w czasie operacji chirurgicznej ujawniła się wiotkość tchawicy, która doprowadziła do ostrej niewydolności oddechowej i niedotlenienia ośrodkowego układu nerwowego skutkujących nagłym zatrzymaniem krążenia, który to epizod przyczynił się jeszcze do zaburzeń wewnątrzustrojowych skutkujących m.in. uogólnionymi zaburzeniami krzepnięcia, które doprowadziły z kolei do ostrej niewydolności krążeniowo - oddechowej i zgonu M. P.. Sąd na mocy art. 155 kk w zw. z art. 11 § 3 kk skazał powoda na karę 2 lat pozbawienia wolności, jednocześnie na mocy art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił ma okres próby wynoszący 4 lata. Na mocy art. 41 § 1 kk orzeczono wobec oskarżonego A. W. (2) zakaz wykonywania zawodu lekarza na okres 1 roku. Na mocy art. 72 § 2 kk Sąd zobowiązał oskarżonego A. W. (2) do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycielki posiłkowej J. P. i oskarżyciela posiłkowego P. P. kwot po 50 000,00 zł na rzecz każdego z nich w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego, oskarżycieli posiłkowych oraz Prokuratora Rejonowego w B. od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 września 2011r. Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2012r.

zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że orzeczony w pkt. 4 wobec oskarżonego A. W. (2) środek karny w postaci zakazu wykonywania zawodu lekarza podwyższył w lat 3. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

(wyrok Sądu Rejonowego w B. Wydział IX Karny k. 9, wyrok Sądu Okręgowego w B. VII Wydział Karny Odwoławczy k. 10)

W dniu 15 stycznia 2008r. powód A. W. (2) zawarł z Towarzystwem (...) Spółką Akcyjną (obecnie (...) Spółka Akcyjna V. (...)) umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej na czas od 16 stycznia 2008r. do 15 stycznia 2009r. Suma ubezpieczenia wynosiła od odpowiedzialności cywilnej lekarza anestezjologa – 150 000,00 zł, przenoszenia chorób zakaźnych HIV, WZW – 25 000,00 zł, od niewykonania lub nienależytego wykonania świadczeń medycznych – 25 000,00 zł.

(polisa k. 11, odpis z KRS k. 21-28)

W dniu 6 września 2012r. A. W. (2) przełał na rachunek bankowy P. P. i J. P. kwotę 100 000,00 zł.

(potwierdzenie przelewu k. 12)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony. Stan faktyczny w istocie był pomiędzy stronami bezsporny, sporne było czy w tym stanie faktycznym powodowi przysługuje w stosunku do pozwanego roszczenie regresowe w związku z zawartą umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Bezsporne w sprawie było, że w dniu 18 lutego 2008 r., a więc w dniu, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę, powód posiadał u strony pozwanej ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej lekarza anestezjologa.

Zgodnie z art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych stanowi, że umowa ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej obejmuje odpowiedzialność cywilną podmiotu objętego obowiązkiem ubezpieczenia za szkody wyrządzone czynem niedozwolonym oraz wynikłe z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, o ile nie sprzeciwia się to ustawie lub właściwości (naturze) danego rodzaju stosunków.

W ocenie Sądu szkoda wyrządzona przez powoda pozostaje w zakresie odpowiedzialności pozwanego.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że powód został uznany za winnego narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia i nieumyślnego spowodowania śmierci M. P.. W wydanym wyroku Sąd na mocy art. 72 § 2 kk zobowiązał oskarżonego A. W. (2) do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz oskarżycielki posiłkowej J. P. i oskarżyciela posiłkowego P. P. kwot po 50 000,00 zł na rzecz każdego z nich w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku.

Zgodnie z art. 72 § 2 kk sąd może orzec świadczenie pieniężne wymienione w art. 39 pkt 7 albo zobowiązać skazanego do naprawienia wyrządzonej przestępstwem szkody w całości albo w części, chyba że orzekł środek kompensacyjny.

Zobowiązanie do naprawienia szkody na podstawie art. 72 § 2 k.k. nie stanowi fragmentu orzeczenia o karze lub środku karnym. Zobowiązanie do naprawienia szkody zmierza jedynie do wyrównania straty, która wynika z tego przestępstwa. Nie jest to, wymierzana przez sąd, w imieniu państwa dolegliwość, którą ponieść musi sprawca w związku z popełnionym przestępstwem. Zobowiązanie do naprawienia szkody zmierza jedynie do wyrównania straty, która wynika z przestępstwa. Orzeczenie w tym zakresie związane jest zatem ściśle z rzeczywistą szkodą jaką poniósł

pokrzywdzony i to szkodą rozumianą tak, jak w prawie cywilnym (por. wyrok SN z 9.07.2013 r., II KK 160/13, LEX nr 13312770).

Środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody nie pełni wyłącznie funkcji penalnej lub resocjalizacyjnej. Nazwa tego środka karnego wskazuje, że jego istotą jest naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem. Przepisy kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego wskazują, że przy orzekaniu tego środka karnego, a także nawiązki lub zadośćuczynienia chodzi nie tylko o represję wobec sprawcy lub jego resocjalizację, ale także, a nawet przede wszystkim, o naprawienie wyrządzonej pokrzywdzonemu szkody. Środek karny powinien wykonać skazany, który nie może żądać, aby uczyniła to inna osoba, pokrzywdzony nie jest jednak pozbawiony możliwości wystąpienia z roszczeniem o naprawienie szkody bezpośrednio przeciwko ubezpieczycielowi. Z przepisów regulujących umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie wynika wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela, gdy obowiązek naprawienia szkody orzeczony został jako środek karny. Zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela, wynikający z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, określa art. 822 § 1 kc.

Wykonanie przez sprawcę orzeczonego wobec niego środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody nie pozbawia go możliwości wystąpienia przeciwko ubezpieczycielowi z roszczeniem regresowym na podstawie umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, nie ma bowiem znaczenia, czy sprawca spełnił świadczenie wobec poszkodowanego dobrowolnie, czy zobowiązany do tego wyrokiem karnym; skoro naprawił szkodę, może domagać się zwrotu spełnionego świadczenia. Przyjęcie, że orzeczenie w postępowaniu karnym środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyłącza możliwość regresu ze strony sprawcy w stosunku do ubezpieczyciela oznaczałoby, że wyłącznie poszkodowany decyduje, czy odszkodowanie ma zapłacić ubezpieczony sprawca, czy też ubezpieczyciel. Sens i cel obowiązkowych ubezpieczeń odpowiedzialności cywilnej sprawcy polega właśnie na tym, aby w ostatecznym rozrachunku koszt naprawienia szkody - w granicach określonych w ustawie i umowie - pokrył ubezpieczyciel w zamian za składkę zapłaconą przez ubezpieczonego sprawcę. Należy zatem uznać, że naprawienie szkody w wykonaniu obowiązku orzeczonego jako środek karny w postępowaniu karnym nie pozbawia sprawcy szkody możliwości wystąpienia do ubezpieczyciela z roszczeniem regresowym (por. uchwała SN z 13.07.2011 r., III CZP 31/11, LEX nr 852336).

W sprawie bezsporne było, że w chwili wyrządzenia szkody powód posiadał u pozwanego ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej. Powód spełnił świadczenie, do którego został zobowiązany w związku z zaistniałą szkodą, co również było między stronami bezsporne. Jeżeli ubezpieczony ponoszący odpowiedzialność cywilną za szkodę zaspokoi roszczenie poszkodowanego, to może on następnie kierować do ubezpieczyciela roszczenie o zapłatę na jego rzecz odszkodowania ubezpieczeniowego, równego odszkodowaniu, które zapłacił on uprzednio poszkodowanemu.

Z przedłożonego do akt sprawy potwierdzenia przelewu wynika, że powód spełnił na rzecz J. P. i P. P. świadczenie w łącznej kwocie 100 000,00 zł tytułem naprawienia szkody, do czego został zobowiązany wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Wydział IX Karny z dnia 26 września 2011 r. Sąd w niniejszej sprawie w całości podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w powołanych wyżej orzeczeniach. Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r. dotyczy co prawda ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych jednak zawarte w niej rozważania można w pełni odnieść do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartego przez lekarza anestezjologa.

Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100 000,00 zł. Pozwany w niniejszej sprawie nie podnosił innych zarzutów wyłączających jego odpowiedzialność.

Od zasądzonej kwoty Sąd zasądził odsetki ustawowe.

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 kc jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Art. 817 § 1 kpc stanowi, że ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Wyjątek od tej zasady został przewidziany w § 2 zgodnie, z którym gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe,

świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że powód nie wzywał pozwanego przed wniesieniem pozwu do zapłaty, termin do spełnienia świadczenia dla pozwanego należy więc liczyć od dnia doręczenia pozwu, który należy traktować jako wezwanie do zapłaty. Odpis pozwu doręczono pozwanemu w dniu 17 września 2015 r. (k. 40) żądanie zasądzenia odsetek ustawowych było więc uzasadnione od dnia 18 października 2015 r. W pozostałym zakresie żądanie zasądzenia odsetek Sąd oddalił.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 100 kpc uznając, że powód uległ w tak nieznacznej części ze swoim żądaniem, że pozwany powinien ponieść całość kosztów postępowania. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8 617,00 zł tytułem zawrotu kosztów postępowania. Zasądzona kwota obejmuje uiszczoną opłatę od pozwu w wysokości 100 000,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego powoda w wysokości 3 617,00 zł ustalone w oparciu o § 2 ust. 1, § 3 ust. 1, § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w wyroku.

SSO Ilona Kolarz: